

Motion till riksdagen 2020/21:3921

av **Jonas Andersson i Skellefteå och Jennie Åfeldt (båda SD)**

med anledning av prop. 2020/21:159 Vissa identitetsfrågor inom utlänningsrätten

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar regeringens förslag med den ändringen att 9 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716) får den lydelse som framgår av motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande om att ta med utlännningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om beslagtagande av handlingar vid inre utlänningskontroll och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kroppsvisitation vid inre utlänningskontroll och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tvingande bestämmelser om fotografering och fingeravtrycksupptagning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda begränsningar i beviljandet av resedokument och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar i giltighetstid och giltighetsområde för resedokument och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar i rätten till främlingspass och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av resehandlingar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillförlitlig och detaljerad statistik över resehandlingar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spara fotografier och fingeravtryck av utlännningar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biometriska uppgifter i den centrala utlänningsdatabasen aldrig ska gallras och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Regeringen föreslår i sin proposition ett antal förändringar för att förbättra arbetet mot illegal invandring och motverka fusk och missbruk av resehandlingar. Förslagen bygger på Återvändandeutredningens betänkande Klarlagd identitet – Om utlänningars rätt att vistas i Sverige, inre utlänningskontroller och missbruk av identitetshandlingar (SOU 2017:93).

Sverigedemokraterna välkomnar alla åtgärder som syftar till att lösa de stora problem kopplade till massinvandringen som Sverige drabbats av på senare år. Regeringens förslag innebär dock en mycket begränsad förändring mot dagens läge och motsvarar snarast lägsta möjliga nivå. Regeringen har också underlåtit att framlägga de flesta av utredningens förslag för riksdagen, trots att det gått flera år sedan utredningen presenterade sitt betänkande. Sverigedemokraterna föreslår därför ett antal skärpningar i förhållande till regeringens förslag.

Inre utlänningskontroll

Fingeravtryck från sex års ålder

Regeringen föreslår i sin proposition att Migrationsverket eller polisen ska kunna fotografera utlänningar och ta deras fingeravtryck, om varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas. Utredningens förslag innebär att så skulle ske från sex års ålder. Regeringen har dock motsatt sig detta och i stället föreslagit att det fortsatt endast ska gälla från 14 års ålder.

Sverigedemokraterna anser att detta beslut från regeringens sida är djupt beklagligt. För det första går det emot både dagens normer och pågående arbete på EU-nivå. I ärenden om viseringar gäller exempelvis tolv års ålder för att lämna fingeravtryck, medan det för svenskt hemlandspass, eller främlingspass, resedokument, och även uppehållstillståndskort, samt inom ett par månader uppehållskort och permanent uppehållskort, är sex års ålder som gäller. Som regeringen också själv nämner väntas pågående förhandlingar inom EU resultera i att gränsen för att lämna fingeravtryck i asylärenden till databasen Eurodac, och i viseringsärenden för databasen VIS, leda till att det blir sex års ålder även där. Att medvetet frånga allt detta förefaller inte alls rimligt.

För det andra är detta en fråga om barns säkerhet och att de ska skyddas från att fara illa. Sedan 2020 har barnkonventionen blivit svensk lag, och det är därför viktigt att anamma ett barnperspektiv på dessa frågor. Som regeringen själv säger förekommer det att minderåriga bor i Sverige illegalt, i skuggsamhället, eller utnyttjas i människohandel. Att sänka åldern för att lämna biometri i kontroller skulle vara ett led i att bekämpa dessa missförhållanden. Migrationsverket menar t.ex. att det skulle hjälpa myndigheten att i ett tidigare skede än i dag uppmärksamma tecken på människohandel samt ge ökade möjligheter att identifiera i övrigt utsatta barn. Ur ett barnperspektiv får detta ses som positiva förändringar. Även den europeiska kommissionen pekar på vikten av att skydda barn och att fingeravtryck blir användbara för automatiska sökningar just vid sex års ålder. Barns utseende förändras tvärtom snabbt i denna ålder, varför identifiering från fotografier blir svårare.

Vid en sammantagen bedömning framstår det tydligt att principen om barns bästa inte väger tillräckligt tungt i regeringens bedömning, som också går emot hur lagstiftningen på området utvecklas. Regeringens förslag bör i detta avseende därför förkastas

till förmån för utredningens, som bättre tillvaratar barns rättigheter. Det exakta lagförslaget framgår av slutet av denna motion.

Förtydligande om att medta utlännningar

I utredningens förslag ingår ett förtydligande av 9 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716), enligt vilket det klart ska framgå att en utlännings vars identitet eller rätt till vistelse i Sverige inte kan klarläggas vid en inre utlänningskontroll får medtas – inte bara kallas eller hämtas – för utredning. I praktiken motsvarar detta redan mer eller mindre praxis hos Polismyndigheten, men som utredningen skriver är det fråga om ett tvångsmedel, och det finns därför skäl att förtydliga bestämmelsen.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom utredningens förslag i detta avseende, välkomnar att utlänningsrätten förtydligas. Användandet av tvångsmedel mot andra människor, såväl medborgare som utlännningar, måste betraktas som ett allvarligt ingripande och får därför inte ske på slentrianmässiga eller oklara grunder. Det får heller inte vara tal om en fakultativ bestämmelse som öppnar för godtycke. Bestämmelsen bör i stället vara tvingande, vid behov med ett nytt stycke som anger när undantag kan göras från huvudregeln. Detta bidrar till ytterligare tydlighet och förutsägbarhet i lagstiftningen.

Eftersom regeringen underlåtit att remittera frågan till Lagrådet kan riksdagen dock inte utan vidare föreslå en skarp förändring av lagtext i en sådan komplicerad fråga. Riksdagen bör i stället rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag som fullt ut genomför utredningens förslag i detta avseende.

Beslagtagande av handlingar vid inre utlänningskontroll

Syftet med en inre utlänningskontroll är till stor del att hitta resehandlingar och liknande dokument som kan identifiera utlänningsen och klargöra frågan om utlänningsens rätt att vistas i Sverige. Detta är av vikt både för att bekämpa missbruk av migrationssystemet och för att garantera att eventuella utvisningsärenden kan avslutas snabbt och effektivt. I dag finns det dock klara luckor i bestämmelserna om omhändertagande av utlänningsars identitetshandlingar, vilket också utredningen visat.

Regeringen själv har vid ett flertal tillfällen talat om vikten av att förbättra särskilt återvändandearbetet. Riksrevisionens rapport RiR 2020:07 om återvändandeverksamheten visade tydligt att detta arbete inte fungerar, med kraftigt ökade kostnader men ett oförändrat eller till och med minskande antal verkställda utvisningar. Detta handlar till stor del om att identitetshandlingar försvunnit, medvetet eller oavsiktligt. En tidig och snabb möjlighet för svenska myndigheter att beslagta dessa viktiga handlingar skulle därför innebära en stor positiv förändring, något Migrationsverket även nämner i sitt remissyttrande över utredningens betänkande.

Sverigedemokraterna stöder detta förslag och vill ge Polismyndigheten, Migrationsverket och andra myndigheter de verktyg som behövs för att upprätthålla den reglerade invandringen och bekämpa skuggsamhället.

Eftersom regeringen underlåtit att remittera frågan till Lagrådet kan riksdagen dock inte utan vidare föreslå en skarp förändring av lagtext i en sådan komplicerad fråga. Riksdagen bör i stället rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag som fullt ut genomför utredningens förslag i detta avseende.

Kroppsvsitation vid inre utlänningskontroll

Utlänningsrätten innehåller redan i dagsläget vissa möjligheter att kroppsvisitera utlänningar. Detta gäller dock främst vid inresa, och inte vid inre utlänningskontroll. Som utredningen skriver finns det goda skäl för att samma möjlighet till kroppsvisitation som finns vid inresa också ska finnas vid inre utlänningskontroll. Det bör enligt utredningens mening därför införas en möjlighet att kroppsvisitera en person och undersöka de väskor och andra föremål som kan antas tillhöra denne, även i samband med en inre utlänningskontroll, i det fall varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas.

Sverigedemokraterna välkomnar utredningens förslag i detta avseende. Det förefaller orimligt att svensk polis skulle vara oförmögen att agera ifall en utlänning exempelvis gömt handlingar på sin person eller i sitt bagage. Precis som utredningen nämner sker sådana kontroller regelmässigt vid flygplatser och gränsövergångar, och torde vara allmänt accepterat. Om sådana kontroller kan göras även ute i samhället, på befogad anledning, i enlighet med svensk lag, och som en sista utväg, föreligger samma rimlighet.

Eftersom regeringen underlåtit att remittera frågan till Lagrådet kan riksdagen dock inte utan vidare föreslå en skarp förändring av lagtext i en sådan komplicerad fråga. Riksdagen bör i stället rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag som fullt ut genomför utredningens förslag i detta avseende.

Utred tömning av digitala medier

Vår tids globalisering och digitalisering innebär att det ofta är vanligare att utlänningar har en mobiltelefon med olika sociala applikationer och konton än identitetshandlingar. De olika digitala medierna innehåller ofta omfattande uppgifter kring utlänningen och utlänningens ursprung, resväg, avsikt och annan information som kan vara avgörande för att utreda utlänningens rätt att resa in och vistas här i riket. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har också framfört till utredningen att det finns ett behov av en möjlighet för dem att omhänderta och tömma digitala medier vid inre utlänningskontroll. En sådan möjlighet finns redan i flera av våra grannländer, såsom Danmark, Norge och Tyskland.

Sverigedemokraterna är angelägna om att myndigheterna ska få de verktyg och befogenheter de behöver för att upprätthålla rättssamhället och den reglerade invandringen. Det är därför viktigt att dessa förslag som omnämns av utredningen såväl som Polismyndigheten snarast utreds och läggs fram för riksdagen.

Tvingande bestämmelser om fotografering och fingeravtrycksupptagning

Regeringen har i sitt förslag inte tagit ställning till att bestämmelserna om fotografering och fingeravtrycksupptagning är fakultativa, frivilliga, även om varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas. Detta innebär att myndigheterna har ett brett mandat att själva bestämma huruvida bestämmelserna ska följas eller ej.

Mot bakgrund av de senaste årens migrationskris och de fortsatta problem vårt land genomlider i form av utanförskap, bristande gränskontroller, ett växande skuggsamhälle och ökat våld är det nödvändigt att dessa bestämmelser i stället blir tvingande. Detta skulle tydliggöra för myndighetsutövare vad som gäller och även öka förutsägbarhet

och tydlighet kring vad som gäller vid ett ingripande. Det skulle även minska risken för eventuell diskriminering. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Satsning på inre utlänningskontroller

Regeringens förslag skulle öka Polismyndighetens arbetsbörda. Den har de senaste åren ökat oavbrutet, utan att anslagen ökat i samma takt. Polismyndigheten har också framfört i sitt remissvar på utredningens betänkande att det är viktigt att hela systemet resurssätts adekvat. Det är också en fråga om politiska prioriteringar, att ge Polismyndigheten ett tydligt uppdrag och mandat att prioritera inre utlänningskontroller.

Sverigedemokraterna vill därför satsa ordentligt på detta område. Fler poliser måste anställas, villkoren måste förbättras och fungerande rutiner måste till i verksamheten, grundat i beprövade metoder och medarbetarnas initiativ. Målet är att ingen ska kunna resa in till Sverige eller vistas här utan tillstånd och att samtliga utvisningsbeslut verkställs inom några veckor. Allt detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Satsningar på förvarsplatser och återvändande

Den svenska gränspolisen lider konstant av en akut brist på förvarsplatser, beroende dels på den stora anstormningen 2015, dels på svårigheterna att av olika praktiska anledningar verkställa utvisningar av utlänningar. I dag måste utvisningsdömda regelbundet släppas fria, eftersom det inte finns några lediga förvarsplatser. Att Sverige, som beviljat över 1,2 miljoner uppehållstillstånd på tio år, endast har omkring 520 förvarsplatser, är därför orimligt.

Polismyndigheten knyter också an till detta i sitt remissvar på utredningens betänkande, där de särskilt pekar på att förslagen kommer att öka antalet förvarstaganden, och därmed förvärra bristen på förvarsplatser ytterligare.

Det är dock viktigt att komma ihåg att fler förvarsplatser i sig inte kommer att leda till att den illegala migrationen och skuggsamhället motverkas. Med tanke på att kostnaderna för att hålla en utlänning i förvar är mycket höga måste en satsning på förvar alltid gå hand i hand med satsningar på att verkställa fler utvisningar. Riksdagen bör därför ge regeringen till känna att den skyndsamt ska dels öka antalet förvarsplatser, dels förbättra återvändandearbetet, genom exempelvis återtagandeaftal eller återvändandeaftal, både med ursprungsländer och med tredjeländer. Bistånd och ekonomiska sanktioner bör användas som påtryckningsmedel för detta ändamål, både nationellt och i EU-samarbetet.

Resehandlingar och dokument

Begränsningar i beviljandet av resedokument

Regeringen har föreslagit att det inte ska införas några nya begränsningar i antalet resedokument en utlänning kan beviljas, över huvud taget eller under en viss period. Förslaget sammanfaller i vis mån med utredningens, där det föreslogs att resedokument ska kunna begränsas i vissa särskilda fall. Dessa fall är dock så sällsynta att utredningens och regeringens förslag i princip sammanfaller.

Utredningen och regeringen delar också syn när det gäller möjligheten att begränsa rätten till resedokument i allmänhet. Hållningen tycks vara att det aldrig går att begränsa en utlännings rätt att erhålla ett resedokument oavsett missbruk eller oegentligheter,

såvida det inte är tydligt att tungt vägande skäl hänförliga till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen talar däremot. Konsekvensen blir således att en utlänning kan ansöka om och erhålla ett nytt resedokument i veckan om utlänningen skulle vilja det, utan att det går att neka utlänningen detta. En sökande skulle rentav kunna ange i ansökan att han personligen förstört sitt resedokument, utan anledning, och ändå beviljas ett nytt.

Allt detta förefaller orimligt, näst intill stötande mot rättskänslan. Det måste finnas en rimlig gräns. Naturligtvis ska Sverige följa sina åtaganden i flyktingkonventionen och andra folkrättsliga dokument, men de måste tolkas på ett rimligt vis. Detta gäller i synnerhet som resedokument är en mycket mer värdefull resehandling än exempelvis främlingspass, som inte erkänns i en rad länder. När flyktingkonventionen kom till år 1951 förutsågs inte den typ av missbruk av resehandlingar som på senare år blivit allt vanligare i Europa och i synnerhet Sverige. Det är rimligt att vi därför anpassar oss till dagens ordning och inför vissa begränsningar även vad gäller rätten till resedokument, så att utlänningar inte kan beviljas hur många resedokument som helst under en kort tid. Regeringen bör utreda frågan i särskild ordning.

Begränsad giltighetstid och giltighetsområde för resedokument

Utöver att begränsa möjligheten att erhålla flera resedokument på kort tid bör möjligheten att begränsa resedokument i både giltighetstid och giltighetsområde införas. En sådan möjlighet finns redan i dag när det gäller främlingspass och bör också finnas för resedokument. Liksom för främlingspass kan denna möjlighet utnyttjas för att begränsa både giltighetstiden och giltighetsområdet för resedokument i svåra fall eller där ett avslag inte är aktuellt. Det kan exempelvis vara fall där brottslighet förekommit i stor utsträckning men inte i en sådan utsträckning att det når upp till konventionens höga krav om tungt vägande skäl hänförliga till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Det kan också vara aktuellt om det finns indikationer på att sökanden inte behandlat resedokumentet som den värdehandling det är.

Begränsningar i rätten till främlingspass

Regeringens förslag, som motsvarar utredningens, innebär att en liten del av alla främlingspassärenden ska omfattas av en begränsning. Denna består i att en ansökan ska avslås om det under fem år före ansökan utfärdats tre främlingspass för sökanden. Från denna bestämmelse får dock undantag göras, ifall det föreligger särskilda skäl. Bland de särskilda skälen nämns att utlänningen varit särskilt brottsutsatt eller reser så mycket i sitt arbete att de tomma sidorna i passet tagit slut.

Liksom för resedokument måste det betraktas som orimligt att en utlänning gång på gång kan erhålla ett främlingspass oavsett hur många gånger utlänningen förlorat sitt pass. Regeringens förslag innebär visserligen en förändring mot dagens situation men omfattar varken konventionsflyktingar eller alternativt skyddsbehövande. Dessa två grupper utgjorde år 2020 mer än hälften av alla utlänningar som beviljats uppehållstillstånd för asylskäl, och år 2016 över 90 procent. Det innebär i praktiken att förslaget blir tandlöst och utan verkan. Detta förklarar också varför det är ovanligt att en ansökan om främlingspass avslås: På senare år har blott 10–20 procent av ansökningarna avslagits.

Än mer meningslöst blir regeringens förslag när man beaktar Migrationsverkets egna uppgifter om att det inte uppmärksammats något fall där samma person har

förlorat resehandlingar så många som tre gånger under en femårsperiod. Regeringens förslag skulle alltså inte förändra någonting alls. Samtidigt är det relativt vanligt att sökande lämnar otillfredsställande förklaringar till varför de förlorat sina resehandlingar i samband med ansökan om nytt främlingspass. Vittnesmål från Migrationsverket ger också vid handen att det i dessa fall är ytterst ovanligt att vägra sökanden främlingspass, ens om det saknas en tvingande bestämmelse om att bevilja det. Det finns också i praktiken ingen risk för sökanden att förlustanmäla ett pass som exempelvis tappats bort eller ligger undangömt i hemmet.

Sammantaget anser Sverigedemokraterna att regeringens och utredningens förslag är otillfredsställande och att bestämmelserna måste skärpas ytterligare. Detta bör främst betyda att främlingspass inte ska beviljas en utlänning om det under den gångna femårsperioden redan utfärdats två pass. Undantag från denna regel ska endast göras i fall där det är uppenbart att inget missbruk är för handen, exempelvis för utlänningar som reser i tjänsten och därför får slut på tomma passidor i främlingspasset eller om det finns tydlig och detaljerad dokumentation för hur utlänningen förlorat sitt pass.

I undantagsfall bör det i stället vara möjligt att utfärda ett främlingspass med mycket kort giltighetstid, exempelvis tre månader, och med en sträng begränsning i giltighetsområde, exempelvis endast ett land utom Sverige. Det torde finnas goda förutsättningar att förena detta med Sveriges EU-rättsliga förpliktelser, samtidigt som Sverige håller sig till den absoluta miniminivån och en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Frågan bör utredas särskilt.

Återkallelse av resehandlingar

Regeringen har föreslagit att resedokument och främlingspass ska kunna återkallas under vissa omständigheter. Med dagens ordning gäller i stället att resehandlingar ska återlämnas till Migrationsverket. Som utredningen anför sker det dock sällan att en resehandling återlämnas. För det fall ett främlingspass ska återlämnas men utlänningen inte efterkommer detta, kan Migrationsverket begära handräckning av Kronofogdemyndigheten. Enligt uppgift från Migrationsverket sker så näst intill aldrig.

Utredningens förslag är därför välkommet. Att regeringen därtill väljer att införa bestämmelsen om återkallelse i lag är likaså positivt och skapar större förutsägbarhet och tydlighet i frågan.

Däremot är det beklagligt att utredningen inte gjort en djupare analys kring möjligheten att återkalla resehandlingar. Det ingick i utredningens uppdrag att se över dessa frågor, i synnerhet mot bakgrund av de förändringar som skett på senare år när det gäller svenska hemlandspass. Här bör särskilt möjligheten till återkallelse nämnas. Svenska hemlandspass kan återkallas vid en rad omständigheter, bl.a. om passinnehavaren är efterlyst eller dömts till en frihetsberövande påföljd som ännu inte börjat verkställas och det finns sannolika skäl att anta att han eller hon har för avsikt att undandra sig verkställigheten eller om passinnehavaren avtjänar ett fängelsestraff på minst ett år eller slutet ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård eller om det föreligger passhinder. Passhinder i sin tur kan föreligga bl.a. om sökanden är föremål för en övervakningsåtgärd eller om sökanden är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass enligt konkurslagen (1987:672). Resedokument och främlingspass kan inte återkallas för något av dessa skäl.

Sverigedemokraterna anser att det finns goda skäl att ställa samma krav på utlänningar som erhåller resehandlingar från Sverige som på svenska medborgare som erhåller ett svenskt hemlandspass. Bestämmelserna för när resedokument eller främlings-

pass kan beviljas måste därför ses över ytterligare, så att de i högre grad motsvarar de som gäller för svenska hemlandspass. Överensstämmelsen med EU-rätten och våra internationella åtaganden måste särskilt övervägas.

Tillförlitlig och detaljerad statistik över resehandlingar

Utredningen noterar att det saknas ordentlig, tillförlitlig och detaljerad statistik rörande resehandlingar. Visserligen för Migrationsverket statistik över beslut i passärenden, varför vi vet att det under föregående decennium utfärdades en kvarts miljon resehandlingar. Men det finns likväl inga uppgifter om hur många resehandlingar som finns i omlopp, hur många som återlämnats, hur många som makulerats, hur många som förlustanmäls eller under vilka omständigheter eller vilka nationaliteter det gäller.

Detta är ingenting unikt för resehandlingar. Överlag saknas inom migrationsområdet påfallande ofta ordentlig statistik, t.ex. när det gäller återvändandeärenden, som Riksrevisionen påpekade i sin tidigare nämnda rapport. Det är förstås helt oacceptabelt, varför regeringen omedelbart måste uppdra åt Migrationsverket och vid behov andra myndigheter att föra ordentlig statistik i dessa ärenden.

Förändrade villkor för uppehållstillståndskort

Utredningen har föreslagit att uppehållstillståndskort ska utfärdas med en maximal giltighetstid om tre år. Detta ska ställas mot dagens ordning, där uppehållstillståndskort beviljas för upp till fem år för utlänningar med permanent uppehållstillstånd. För utlänningar med tidsbegränsat uppehållstillstånd gäller i stället uppehållstillståndets giltighetstid.

Utredningen har vidare föreslagit att uppehållstillståndskort endast ska lämnas ut genom personlig inställelse. Detta ska ställas mot dagens ordning, där tiotusentals kort vart år sänds ut med vanlig postbefordran. Det är enligt uppgift från Migrationsverket vanligt förekommande att brev kommer i retur, för att utlänningen uppgett en felaktig eller falsk adress eller underlåtit att adressändra. Det förekommer även att den sökande själv ber att få kortet skickat till en annan adress eller tvärtom ber om att få hämta kortet hos Migrationsverket för att han eller hon saknar en tillförlitlig adress.

Utredningen har slutligen pekat på att den mest effektiva åtgärden för att motverka missbruk är att de biometriska data som finns lagrade i uppehållstillståndskortet kontrolleras mot innehavarens biometri. Migrationsverket önskar just en sådan förändring. Detta skulle exempelvis vara av värde i samband med förnyelse samt utlämnande av ett uppehållstillståndskort för att säkerställa att det är samma person som lämnar uppgifter för det gamla och det nya kortet samt att den som inställer sig för att hämta ut kortet är den person för vilket kortet utfärdats, för att på så sätt stävja missbruk. Likaså skulle på detta sätt identiteten lätt kunna kontrolleras i samband med att en utlänning vänder sig personligen till Migrationsverket, så att verkets personal vet att det är rätt person man är i kontakt med. Inte minst är detta viktigt ur ett sekretess- och integritetsperspektiv, så att inte känslig information ges till obehörig.

Sverigedemokraterna välkomnar utredningens förslag, som säkerligen kommer att förbättra möjligheterna att motverka missbruk av uppehållstillståndskort. Vi instämmer också i Migrationsverkets problembild och anser att det vore mycket positivt ifall Migrationsverket och andra myndigheter fick rätt att kontrollera sökandes identitet med hjälp av biometriläsare. Detta skulle innebära en stor förbättring i rättssäkerheten och

kraftigt minska risken för missbruk utan att några integritetsmässiga problem skulle uppstå, eftersom biometriläsaren endast jämför handlingen med utlänningsen själv.

Eftersom regeringen underlåtit att remittera frågan till Lagrådet kan riksdagen dock inte utan vidare föreslå en skarp förändring av lagtext i en sådan komplicerad fråga. Riksdagen bör i stället rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag som fullt ut genomför utredningens förslag i dessa nämnda avseenden.

Expeditionsavgift för uppehållstillståndskort

Migrationsverket har i sitt yttrande över utredningens betänkande föreslagit att det övervägs att införa en expeditionsavgift för utfärdande av ersättningar för förlorade uppehållstillståndskort.

Sverigedemokraterna välkomnar en ordning där nya uppehållstillståndskort utfärdas mot en avgift. En sådan ordning skulle för första gången göra uppehållstillståndskortet till en värdehandling också i bokstavig mening. Det bör härvidlag noteras att många andra liknande handlingar, såsom hemlandspass, främlingspass och resedokument, men också körkort, identitetskort för folkbokförda från Skatteverket och nationellt id-kort, alla utfärdas mot erläggande av en avgift. Precis som utredningen påpekar medger uppehållstillståndskort vittgående rättigheter inom hela Schengenområdet.

Det bör övervägas att införa vissa möjligheter till undantag från regeln, när erläggandet av en avgift skulle framstå som uppenbart obehövt eller stötande mot rättskänslan. Allt detta bör regeringen snarast utreda.

Biometri

Fler foton och fingeravtryck i utlänningsärenden

Utredningen har föreslagit att Sverige ska verka för att en centraliserad EU-databas skapas med information om bl.a. uppehållstillstånd och uppehållstillståndskort. Migrationsverket anför i sitt remissyttrande att det borde övervägas att inrätta ett nationellt fingeravtrycksregister för innehavare av uppehållstillstånd. Detta skulle effektivisera och rättssäkra processen vid förlängning av gällande tillstånd liksom ersättandet av ett förlustanmält uppehållstillståndskort. Det skulle också avsevärt försvåra för enskilda individer att verka i Sverige under multipla identiteter. Även Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har förordat en sådan lösning. I ett flertal europeiska länder finns redan en sådan ordning. Polismyndigheten anser att frågan är såväl angelägen som brådskande och därför bör utredas.

Sverigedemokraterna ansluter sig till både utredningens och de nämnda remissinstansernas uppfattning i denna fråga. Sverige bör därmed inte bara verka för att en all-europeisk databas upprättas utan också för att Sverige får till stånd en egen sådan databas. Förslagsvis skulle detta kunna genomföras genom att existerande bestämmelser om att biometriska uppgifter omedelbart ska förstöras efter att ett uppehållstillståndskort tillverkats tas bort. I stället skulle sådana uppgifter alltså sparas både på kortet och i den nationella databasen.

Hur en sådan ordning skulle fungera, och huruvida dagens uppdelning av ansvaret mellan Migrationsverket och Polismyndigheten alltjämt ska gälla när det gäller biometriska uppgifter, måste särskilt utredas. Som Polismyndigheten anför är detta brådskande, varför regeringen snarast måste ta ställning till en utredning om detta.

Avskaffad gallring av biometriska uppgifter för utlänningar

Det nyssnämnda förslaget om att spara biometriska uppgifter i större utsträckning måste också kompletteras med nya regler om gallring av biometrisk information. Särskilt i vår globaliserade värld av ökad rörlighet är det lättare än någonsin att flytta både till och från Sverige. Där är därmed troligt att utlänningar kommer att kunna dyka upp i Migrationsverkets databaser, för att därefter försvinna, och senare återkomma. Om bestämmelserna kring gallring inte är tillräckligt generösa, riskerar Migrationsverket då att registrera nya dossierer utan koppling till existerande sådana. Det försvårar också arbetet mot brott, och mot missbruk av handlingar, ifall utlänningen inte längre kan knytas till tidigare identiteter.

Det bör därför övervägas att utöka tidsfristen för gallring, som i dag är tio år i normalfallet. Detta bör också gälla oavsett om utlänningen blir svensk medborgare. En särskild utredning bör få i uppdrag att se över dessa bestämmelser och behovet av att förändra dem.

Ny lydelse av 9 kap. 8 § utlänningslagen

Regeringens förslag

Migrationsverket eller Polismyndigheten får fotografera en utlänning och, om utlänningen har fyllt 14 år, ta hans eller hennes fingeravtryck om

1. utlänningen inte kan styrka sin identitet när han eller hon kommer till Sverige,
2. utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skydds-behövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §,
3. det finns grund för att besluta om förvar, eller
4. varken utlänningens identitet eller rätt att vistas i Sverige kan klarläggas vid en kontroll enligt 9 §.

Det fotografi och de fingeravtryck som har tagits med stöd av första stycket 4 ska omedelbart förstöras om det framkommer att utlänningen har rätt att vistas i Sverige.

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)

Motionärernas förslag

9 kap.

8 §

Migrationsverket eller Polismyndigheten får fotografera en utlänning och, om utlänningen fyllt sex år, ta hans eller hennes fingeravtryck om

Jennie Åfeldt (SD)